

ÖĞRENCİLERİN HEMŞİRE ÖĞRETMENDE ARADIĞI ÖZELLİKLERİN İNCELENMESİ

Ayşen YETKİN*

ÖZET

Tanımlayıcı,analitik ve kesitsel nitelikte olan bu araştırma,Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin (309 kişi) hemşire öğretilerde aradığı özellikleri belirlemek amacıyla Haziran-1998' de yapılmıştır. Öğrencilerin çoğunun; öğretmenlerinin kişiler arası ilişkiler ve iletişim tecrübesine sahip olmasını, rol modeli olmasını,kaynak kişi olmasını,kavramsal çatıya sahip olmasını, profesyonel davranış sergilemesini,kendi düşüncelerini açıklamasına izin vermesini, kendilerine uygun açıklama yapabilmesini ve öğretilme metotlarından yararlanmasını önemsedikleri belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler : Öğrenci,hemşire öğretmen ,özellikler

EXAMINING THE CHARACTERISTICS THE STUDENTS DEMANDED IN A CLINIC TEACHER

ABSTRACT

This definitive,analytic and sectional study has been carried but in June 1998 to determine the characteristics that the students of Nursing High School in Atatürk University demanded in a nurse teacher. It has been understood in this syudy that most of the students stressed on the point that their teachers be experienced in interpersonal relations and communication,being role model,source individual,having conceptual frame,expressing professional behaviours,allowing them to express their own ideas,having explanation suitable for them and using efficient teaching methods.

Key Words : Students,nurse teacher,characteristics.

GİRİŞ

Öğretim,başkalarının öğrenimine yardım etmektir. Öğrenim ise istendik davranışların gelişimini sağlayacak temel faktördür. Bu nedenle öğretim istendik öğrenimi sağlarsa ancak etkili olur. Hemşirelik eğitiminde temel ilke, öğrencilerin etkili ve uygun bakımı sağlamak üzere gerçek yaşama hazırlanmalarıdır. (Rotem ve Abbatt 1998)

Son yıllarda,öğrencide ve mezun hemşirede profesyonellik anlayışını geliştirebilmek için hemşirelik eğitimi ülkemizde tamamen yükseköğrenim düzeyine

* Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu,Hemş.Esasları (Yrd.Doç.Dr.)

yükseltilmiştir. Çünkü profesyonel olmak; o mesleğin üstlendiği işin en iyisini yapabilmek ya da standardı yüksek bir hizmet verebilmektir. Hemşirelerin topluma karşı böyle bir sorumluluğu vardır, toplumun da buna hakkı vardır (Başer 1994). Bu anlayışın kazandırılmasında hemşire öğretmenlerin üstlendiği rol yadsınamaz.

Hemşirelik eğitimi temel bilimsel bilgilerin yanı sıra yeterli klinik beceriler de geliştirmeyi gerektirir. Öğrenciler aynı zamanda kendi kendini idare etme (otonomi), kendi kimliğini kazanma, kişiler arası ilişkiler, duygular, amaçlar ve dürüstlük gibi özelliklerini de geliştirirler. Bu nitelikler akademik çevredeki kişilerin ve akranlarının da etkisiyle daha çok değer kazanır (Baş 1993).

Öğrenme olayı öğretmen ve öğrenci arasında gerçekleşir. Bu noktada hemşire öğretmen öğrenmeyi kolaylaştırıcı, danışman ve meslektaş bir kişi olarak rol oynar (Pektekin 1990, Uyer 1992, Baş 1993). Öğrencinin öğrenmesini kolaylaştırmak için öğretmenin; gerçekçi olma, değer verme, öğrenciye güvenme ve onu kabul etme, empatik anlayış ve öğrencinin duyarlılığının farkında olma gibi özelliklere sahip olması gerekir. Öğretmen; açıklamaya, stimüle etmeye, ilişkiyi kabul etmeye ve işleri kolaylaştırmaya açık olduğu zaman öğrenci keşfederek, deneyerek, sentez ederek daha çok, daha kolay bir şekilde öğrenecektir (Pektekin 1986, Çavuşoğlu 1988, Baş 1993).

Ayrıca meslek imajının gelişmesi için hemşire öğretmenin rol modeli olması gerekir (Uyer 1986).

Öğrenciler, öğrenim tüketicileri olduğu için, onların öğrenimlerinin kalitesi, öğretmenin başarısını belirler. Bu nedenle öğretimi değerlendirirken öğrencilerden geribildirim alınmalıdır. Geribildirim alma hem öğrencinin fikirlerine değer verildiğini ve buna gerek duyulduğunu hem de öğretmenin kendini tanıması ve geliştirmesi için öğrencilerine ihtiyacı olduğunu gösterecektir (Çavuşoğlu 1988, Rotem ve Abbatt 1998).

Bu nedenle, hemşirelik eğitiminin önemli bir bölümünü içeren klinik eğitimde daha etkili öğrenim ve uygulamayı gerçekleştirebilmek için eğitimcilerin sahip olması gereken özelliklerin bilinmesi gerekli ve önemlidir. Bu bilgilerin ışığında; öğrenci-hemşirelerin kendilerinin eğitiminden birinci derecede sorumlu hemşire-öğretmede aradığı özellikleri belirlemek ve sürekli olarak öğretmeni değerlendirmede kullanılabilecek geçerli, güvenilir ve kullanışlı bir yöntem geliştirmek amacı ile bu çalışma yapılmıştır.

GEREÇ VE YÖNTEM

Tanımlayıcı, analitik ve kesitsel nitelikte olan bu çalışma Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulunda, 1998 Haziran ayı içinde yapılmıştır. 1997-1998 Öğretim Yılı Bahar Dönemi okulun toplam öğrenci sayısı 317 olduğu halde ulaşılabilen 309 öğrenci araştırmanın örneklemini oluşturmuştur.

Fadıloğlu ve arkadaşları (1996) yaptığı bir çalışmada; hemşire-öğretmende olması gereken özellikleri 45 madde olarak belirlemişlerdir. Benzer özellikleri taşıyan maddeler şu şekilde gruplandırılmıştır:

* Kişilerarası ilişkiler ile ilgili özellikler : 6,11,18,26,30,39,41 ve 43 no' lu maddeler

* İletişim tecrübelerini kullanabilme becerisi ile ilgili özellikler : 29 ve 34 no'lu maddeler

* Rol modeli olma ilgili özellikler : 1,35 ve 40 no' lu maddeler

* Öğrencilere kaynak kişi olma ile ilgili özellikler : 12,16,20 ve 28 no' lu maddeler

* Öğrencilere uygun açıklama yapabilme ile ilgili özellikler : 13,17,24,25,32 ve 33 no' lu maddeler

* Öğretme metodları ile ilgili maddeler: 7,9,14,15, 19, 21,22,27,37,44 ve 45 no'lu maddeler

* Profesyonel davranış ile ilgili maddeler: 31,38 ve 42 no'lu maddeler

* Kavramsal çatı ile ilgili maddeler: 2,3, ve 5 no'lu maddeler

Bu 45 maddelik listenin aynısı (Fadıloğlu'nun izni alınarak) örneklem grubuna uygulanmıştır. İlgili maddelerin her birinin 5 seçeneği vardır. Öğrencilerin,önemseme derecesine göre seçeneklerden birini işaretlemeleri istenmiştir. Ayrıca öğrencilerin sınıfını ve yaşını belirtmesi istenmiştir.

Elde edilen veriler yüzdeler hesabı ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR ve TARTIŞMA

Tablo 1. Öğrencilerin Sınıflarına Göre Yaşlarının Dağılımı

Sınıfı	Yaş Grupları								TOPLAM	
	18 ve altı		9-20		21-22		23 ve Üstü			
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
I	31	40.8	42	55.3	3	3.9	--	--	76	100.0
II	8	10.0	54	68.3	17	21.5	--	--	79	100.0
III	--	----	34	48.6	35	50.0	1	1.4	70	100.0
IV	--	----	19	22.6	49	58.3	16	19.1	84	100.0
Top.	39	12.6	149	48.2	104	33.7	17	5.5	309	100.0

Tablo 1’de ; birinci sınıf öğrencilerin (76 kişi) % 55.3’ ünün, ikinci sınıf öğrencilerin (79 kişi) % 68.3’ ünün 19-20 yaş grubunda, üçüncü sınıf öğrencilerin (70 kişi) % 50.0’ının, dördüncü sınıf öğrencilerin (84 kişi) ise % 58.3’ ünün 21-22 yaş grubunda olduğu görülmektedir.

Tablo 2’ de öğrencilerin hemşire öğretilerinde aradığı özelliklere ilişkin verdikleri yanıtların dağılımı görülmektedir. Bu dağılım incelendiğinde ; kişilerarası ilişkiler ile ilgili özelliklerden (6,11,18,26,30,39,41,43 nolu maddeler) “mizah duygusunu sergilemeli” özelliğini öğrencilerin çoğunun (% 39.5) “katılıyorum” dediği, “karşılıklı ilişkide dürüst davranmalı” diyen öğrencilerin % 78.0’ ının “çok katılıyorum” dediği görülmüştür. Fadiloğlu ve ark.nın (1996) çalışmasından da öğrencilerin,öğretmenin mizah duygusunu sergilemesine fazla önemsemedikleri fakat dürüst davranmasını isteyen öğrencilerin oranının oldukça yüksek olması (% 66.27) dikkate değerdir. “İhtiyaçlarıma karşı duyarlı olabilmeli” özelliğine öğrencilerin % 40.5’ i “çok katılıyorum” ,% 43.0’ ı ise “katılıyorum” şeklinde görüşlerini belirtmişlerdir. Bu sonuç öğrencilerin böyle bir beklentilerinin olduğunu ve bunun dikkate alınması gerektiğini göstermektedir. “Klinik uygulamalarda uygun oryantasyon sağlamada yardımcı olmalı” özelliğine öğrencilerin % 58.3’ ü “katılıyorum” , “gizliliğime saygı duyabilmeli” özelliğine % 62.5’ i, “kişilerarası ilişkilerde sabır ve sıcaklık gösterebilmeli” özelliğine % 70.6’ sı , “çok katılıyorum” şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu oranların Fadiloğlu ve ark.nın (1996) çalışma sonuçlarından daha yüksek olması bu çalışma kapsamındaki öğrencilerin öğretmenlerinden bu konularda daha duyarlı olmasını beklediklerini göstermektedir. Öğrencilerin % 36.0’ ı “düzeyime uygun hastalarla çalışmamı sağlamalı” ifadesine, % 50.0’ı ise “uygulamanın amaçlarına uygun hastalar seçmeli” ifadesine “çok katılıyorum” şeklinde görüş belirtmişlerdir. Ulusoy (1987) da ; öğrencilerin bu beklentilerini destekler şekilde; seçilen kliniğin ve hastaların o dersin ve uygulamasının amaçlarına ve öğrencinin düzeyine uygun olması gerektiğini, aksi halde yeterli öğretim yaşantısı bulma şansının ve öğretimin etkinliğinin azalabileceğini belirtmiştir.

İletişim tecrübelerini kullanabilme becerisi ile ilgili özelliklerden (29 ve 34 nolu maddeler); “benimle iyi anlaşabilmeli” ifadesine öğrencilerin % 46.7’ si , “yetenekler konusunda gerçekçi olmalı” ifadesine % 50.5’ i “çok katılıyorum” şeklinde yanıt vermiştir. Atalay ve ark.nın (1994) yaptığı çalışma sonuçları da benzer şekildedir. Bu nedenle öğretim elemanlarının profesyonel iletişim becerilerine sahip olması,bu becerileri ustaca kullanabilmesi ve tecrübelerinden

yararlanması ve iletişimin açık olması gerekmektedir. Çünkü hemşirelik eğitimi önemli ölçüde direkt iletişim ve etkileşime dayanmaktadır.

Rol modeli olma konusu ile ilgili özellikler (1,35 ve 40 nolu maddeler) incelendiğinde; “profesyonel bir model gibi işlev görmeli” ifadesine öğrencilerin çoğunun (% 48.3) “çok katılıyorum” , “hastalara ilgili davranmalı” ifadesine % 50.2’ sinin “katılıyorum” , “uygulamalarda verdiği talimatlar açık olmalıdır” ifadesine % 67.9’ unun “çok katılıyorum” şeklinde yanıt verdiği görülmektedir. Bu oranların Fadiloğlu ve ark.nın (1996) elde ettiği oranlardan daha yüksek olması bu öğrencilerin öğretmenlerini bir rol modeli olarak görmek istemeleri konusunda beklentilerinin son derece yüksek olduğunu göstermektedir. Öğrencilerin bu beklentilerinin göz ardı edilmemesi gerekir. Çünkü pek çok yazarın belirttiği gibi (Ulusoy 1987, Çavuşoğlu 1988, Baş 1993, Atalay ve ark.1994); öğrencinin öğretim elemanını yeterli bir meslek üyesi olarak görmesinin öğrencilerin hemşireliği seven, tutarlı, dengeli, araştırmaya ve öğrenmeye istekli hemşireler olarak yetişmelerinde ve meslek imajının gelişmesinde önemli etkisinin olduğu açıktır.

Öğrencilere kaynak kişi olma ile ilgili özelliklerden (12,16,20ve28 nolu maddeler) “klinik uygulama sırasında bana her zaman yardımcı olmalı” ifadesine çoğunun (% 38.6) “çok katılıyorum” , “rotasyon süresince ve değerlendirmede geri bildirim sağlayabilmeli” ifadesine % 44’ ü “katılıyorum” , “öğretim aracı olarak yazılı ödevler vermeli” ifadesine % 43.0’ ı , “bazen katılıyorum” , “klinik uygulamalar dışında da ulaşılabilir” ifadesine % 46.3’ ü “çok katılıyorum” şeklinde görüş bildirmiştir. Elde edilen sonuçlar Fadiloğlu ve ark.nın (1996) çalışma sonuçları ile benzerlik göstermektedir. Diğer taraftan Çavuşoğlu (1988) eğitimcinin dürüstçe geri-bildirimde bulunmasının, öğrencinin öğrenmesini ve klinik ortamdaki başarısını etkileyeceğini belirtmiştir. Aştı (1990) ise ders dışında da öğrenci ile diyalogun sürdürülmesinin öğrencinin doğru seçim yapmasında ve gencin istedik şekilde yönlendirilmesinde yararlı olacağını ileri sürmüştür.

Öğrencilere uygun açıklama yapabilme ile ilgili özelliklerden (13,17,24,25,32, 33 nolu maddeler); “personelle yardımlaşan bir şekilde çalışabilmeli” ifadesine öğrencilerin % 49.9’ u “katılıyorum” şeklinde, “bana saygı göstermeli ifadesine” % 60.5’ i “çok katılıyorum” şeklinde yanıt vermiştir. Öğrencilerin çok büyük bir kısmı (% 82.2) “soru sormada kendimi rahat hissetmemi sağlamalı” ifadesine “çok katılıyorum” şeklinde görüş bildirmiştir. Fadiloğlu ve ark.nın (1996) çalışma sonuçları da bu bulguları desteklemektedir.

Tablo 2 . Öğrencilerin Hemşire-Öğretmende Aradığı Özelliklerin Dağılımı (N : 309)

Özellikler	Çok Katılıyorum		Katılıyorum		Bazen katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	S	%	S	%	S	%	S	%	S	%
1.Profesyonel bir model gibi işlev görmeli	149	48.3	133	43.1	24	7.7	1	0.3	2	0.6
2-Hemşirelik işlevlerinin yeni bölümlerinde cesaret verici olmalı	195	63.2	106	34.3	5	1.6	2	0.6	1	0.3
3-Kişisel gelişimin tamamlanmasında yeni yöntemlerin kullanılmasında bana yardımcı olmalı	176	56.9	96	31.1	31	10.1	4	1.3	2	0.6
4-Bireysel öğrenimin artmasında motive edici olmalı	175	56.7	111	35.9	15	4.9	7	2.2	1	0.3
5-Pratikte teori ve kavramları bağdaştırmalı	215	69.6	84	27.3	7	2.2	1	0.3	2	0.6
6-Mizah duygusunu sergilemeli	79	25.5	122	39.5	94	30.4	11	3.5	4	1.3
7-Yeterli denetim sağlayabilmeli	124	40.2	158	51.2	23	7.4	3	0.9	1	0.3
8-Eğitimi artırmak için klinik içerisinde konferansa zaman ayırabilmeli	112	36.3	140	45.3	45	14.6	10	3.2	2	0.6
9-Uygulamaya başlamadan önce uygulama amaçlarını açıkça belirtebilmeli	185	59.9	114	36.9	5	1.6	4	1.3	1	0.3
10-Öğrenmeyi motive edici olmalı	181	58.6	119	38.6	7	2.2	-	-	2	0.6
11-Karşılıklı ilişkilerde dürüst davranmalı	241	78.0	57	18.5	8	2.6	2	0.6	1	0.3
12-Klinik uygulama sırasında bana her zaman yardımcı olmalı	119	38.6	113	36.5	74	24.0	2	0.6	1	0.3
13-Personelle yardımlaşan bir şekilde çalışabilmeli	99	32.0	154	49.9	51	16.5	3	0.9	2	0.6
14-Rotasyon süresince geri bildirim sağlayabilmeli	116	37.6	151	48.9	33	10.7	7	2.2	2	0.6
15-Kaynak kişi olarak görev yapabilmeli	113	36.6	146	47.3	46	14.8	4	1.3	-	-
16-Rotasyon süresince ve değerlendirmede geri bildirim sağlayabilmeli	116	37.6	136	44.0	52	16.8	4	1.3	1	0.3
17-Hemşirelik mesleği için heyecanlı davranmalı	37	11.9	107	34.7	84	27.2	64	20.7	17	5.5
18-İhtiyaçlarıma karşı duyarlı olabilmeli	125	40.5	133	43.0	44	14.3	5	1.6	2	0.6
19-Bir işlemi yaparken işlemi bitirmek yerine yol gösterici olabilmeli	166	53.9	103	33.3	31	10.0	6	1.9	3	0.9
20-Öğretim aracı olarak yazılı ödevler vermeli	18	5.8	52	16.9	133	43.0	72	23.3	34	11.0
21-Yeni yetenekler konusunda uzmanlaşmak için zorlayıcı olabilmeli	51	16.5	84	27.2	113	36.6	48	15.5	13	4.2
22-Bakım verirken genellikle müdahale etmemeli	48	15.5	81	26.2	128	41.5	42	13.6	10	3.2

Tablo 2'nin devamı

23-Klinik personeli ile olumlu iletişimi kolaylaştırma- tırmayı sağlamalı	105	34.0	158	51.1	36	11.8	7	2.2	3	0.9
24-Bana saygı göstermeli	187	60.5	100	32.4	16	5.2	4	1.3	2	0.6
25-Klinik uygulamarda kliniğin izlemiş olduğu prensip ve işlevlerin dışına çıkmamalı	41	13.2	104	33.7	101	32.7	40	13.0	23	7.4
26-Klinik uygulamalarda uygun orientasyon sağ-lamada yardımcı olmalı	90	29.2	180	58.3	34	11.0	2	0.6	3	0.9
27-İhtiyaçlarıma duyarlı olabilmeli	115	37.3	161	52.1	29	9.4	3	0.9	1	0.3
28-Klinik uygulamalarda dışında da ulaşılabilirli-meli	143	46.3	108	35.0	44	14.2	12	3.9	2	0.6
29-Benimle iyi anlaşabil-meli	144	46.7	135	43.7	27	8.7	2	0.6	1	0.3
30-Gizliliğime saygı duya-bilmeli	193	62.5	99	32.1	14	4.5	3	0.9	-	-
31-Hata yaptığımda beni uygun bir şekilde düzelt-bilmeli	235	76.1	68	22.0	5	1.6	1	0.3	-	-
32-Profesyonel sorumlulu-ğumun bilincine varmamı sağlamalı	180	58.3	117	37.9	6	1.9	5	1.6	1	0.3
33-Soru sormada kendimi rahat hissetmemi sağla-malı	254	82.2	47	15.3	3	0.9	5	1.6	-	-
34-Yetenekler konusunda gerçekçi olmalı	156	50.5	137	44.4	15	4.8	1	0.3	-	-
35-Hastalara ilgili dav-ranmalı	120	38.8	155	50.2	30	9.8	1	0.3	3	0.9
36-Gerektiğinde esnek olmalı	150	48.5	118	38.2	38	12.3	2	0.6	1	0.3
37-Kendi klinik yeteneği-ni gösterebilmeli	193	62.5	98	31.7	14	4.5	4	1.3	-	-
38-Değişen klinik koşul-lara göre kendini kolayca adapte edebilmeli	155	50.2	138	44.7	12	3.9	3	0.9	1	0.3
39-Kişiler arası ilişki-lerde sabır ve sıcaklık gösterebilmeli	218	70.6	74	23.9	14	4.6	3	0.9	-	-
40-Uygulamalarda verdiği talimatlar açık olmalı	210	67.9	87	28.3	9	2.9	1	0.3	2	0.6
41-Düzyime uygun has-talarla çalışmamı sağlamalı	111	36.0	74	23.9	64	20.7	43	13.9	17	5.5
42-Bireysel ihtiyaçları-mı anlayabilmeli	167	54.0	102	33.0	29	9.4	7	2.3	3	0.9
43-Uygulamanın amaçla-rına uygun hastalar seçmeli	152	50.0	125	40.5	28	9.1	3	0.9	1	0.3
44-Bilgisini öğrenciye ak-tarabilmeli	242	78.3	61	19.8	3	0.9	-	-	-	-
45-Öğretimde etkin olabilmeli	246	79.7	56	18.1	6	1.9	1	0.3	-	-

Öğrencilerin kendi düşüncelerini açıklamasına izin verme ile ilgili maddelere (4,8,10,23,36) verilen yanıtlar incelendiğinde; öğrencilerin çoğunun (% 56.7) “bireysel öğrenimin artmasında motive edici olmalı” ifadesine “çok katılıyorum” , % 43.3’ ü “eğitimi artırmak için klinik içerisinde konferansa zaman ayırabilmeli” ifadesine “katılıyorum” , % 58.6’ sı “öğrenmeyi motive edici olmalı” ifadesine , “gerektiğinde esnek olmalı” ifadesine % 48.5’ i “çok katılıyorum” şeklinde yanıt vermişlerdir. Bahçecik ve ark.nın (1999) çalışmasında elde edilen bulgular da hemen hemen aynı doğrultudadır.

Öğretme metotlarına ilişkin maddelere (7,9,14,15,19,21,22,27,37,44,45) verilen yanıtlar incelendiğinde;en dikkat çekici bulgular; “uygulamaya başlamadan önce uygulama amaçlarını açıkça belirtebilmeli” ifadesine öğrencilerin % 59.9’ u “çok katılıyorum” , “rotasyon süresince geri-bildirim sağlayabilmeli” ifadesine % 48.9’ u , “kaynak kişi olarak görev yapabilmeli” ifadesine % 47.3’ ü “katılıyorum” , “bakım verirken genellikle müdahale etmemeli” ifadesine % 41.5’ i “bazen katılıyorum” , “kendi klinik yeteneğini gösterebilmeli” ifadesine % 62.5’ i , “bilgisini öğrenciye aktarabilmeli” ifadesine % 78.3’ ü , “öğretimde etkin olabilmeli” ifadesine % 79.7’ si “çok katılıyorum” şeklinde verdikleri yanıtlar olmuştur. Bu sonuçlara göre; öğrencilerin,öğretmenlerinin daha çok öğreticilik niteliğine sahip olmalarını arzu ettikleri açıkça anlaşılmaktadır.

Profesyonel davranış ile ilgili maddelerden (31,38,42); “hata yaptığımda beni uygun bir şekilde düzeltebilmeli” ifadesine öğrencilerin % 76.1’ i , “değişen klinik koşullara göre kendini kolayca adapte edebilmeli” ifadesine % 50.2’ si , “bireysel ihtiyaçlarımı anlayabilmeli” ifadesine % 54.0’ ı “çok katılıyorum” şeklinde yanıt vermiştir.Pektekin’ in (1986) ve Atalay ve ark.nın (1994) çalışma sonuçları da benzer şekilde olup;eğiticilerin,öğrencilerin bu beklentilerini göz önünde bulundurarak kendilerini değerlendirmeleri yararlı olacaktır.

Kavramsal çatı ile ilgili maddelerden (2,3,5) ; “hemşirelik işlevlerinin yeni bölümlerinde cesaret verici olmalı” ifadesine öğrencilerin % 63.2’ si “çok katılıyorum” “pratikte teori ve kavramları bağdaştırmalı” ifadesine % 69.6’ sı “çok katılıyorum” şeklinde yanıt vermiştir. Bu oranların Fadiloğlu ve ark.nın (1996) elde ettiği oranlardan daha yüksek olması düşündürücü olup yine öğretmenlerin öz-değerlendirme yapması gerekmektedir.

SONUÇ ve ÖNERİLER

Yapılan bu araştırma bulgularına göre öğrencilerin;

*Hemşire öğretmenlerin kişiler arası ilişkiler konusunda etkili ve yeterli olmasını, iletişim tecrübelerini kullanabilmesini ve bunlardan yararlanmasını,

* rol modeli olmasını,

* öğrencilere kaynak kişi olmasını,

* öğrencilere uygun açıklama yapabilmesini,

* öğrencilerin kendi düşüncelerini açıklamasına izin vermesini,

* hemşirelik eğitiminde kullanılan öğretim metotlarını bilmesini ve bunları yerine göre kullanabilmesini,

* profesyonel davranış sergilemesini,

* yeterli kavramsal çatıya yani teorik donanıma sahip olmasını,

*kısaca klinik eğitimin etkinliğini ve verimini artıracak şekilde gerekli kişisel, sosyal ve mesleki özelliklere sahip olmasını önemsedikleri saptanmıştır.

Atatürk Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu öğrencilerinin hemşire öğretiliminde aradığı özelliklerin diğer üniversitelerdeki öğrencilerinkinden pek farklı olmadığı görülmüştür.

Bu sonuçlar doğrultusunda şunlar önerilebilir:

*Hemşire öğretmenler etkin ve yetkin bir öğretici olup olmadıklarını belirlemek için önce bir öz - değerlendirme yapmalıdırlar.

*Hemşire öğretmenler öğreticilik özelliklerini geliştirmek için çaba sarfetmelidirler ve bunun için kendilerine gerekli olanaklar sağlanmalıdır.

*Hemşire öğretmenler, öğrencilerin etkin eğitim için kendilerinde aradığı özellikler konusunda haberdar edilmeli ve dikkatleri bu konuya çekilmelidir.

*Hemşire öğretmenler öğrencilerine karşı sabırlı, saygın, samimi, dürüst ve sempatik yaklaşımda bulunmalı ve onların psikolojisine karşı daha anlayışlı olmalıdır.

*Okul ve hastane çalışanları arasında iletişim ve işbirliği sağlanmalıdır.

*Artan öğrenci sayısına paralel bir şekilde öğretmen yetiştirilmelidir.

KAYNAKLAR

- 1-Aştı N (1990) Hemşirelik eğitiminde öğrenci öğretmen ilişkileri,Hemşirelik Bülteni,4(17),51-5.
- 2-Atalay M ve ark.(1994) Hemşirelik birinci sınıf öğrencilerinin klinik uygulamada yaşadıkları güçlükler ve yardım beklentileri,Hacettepe Üniv. HYO Dergisi,1(1),19-25.
- 3-Bahçecik ve ark.(1999) Marmara üniversitesi hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinin eğitim ile ilgili görüş ve beklentileri,IV. Ulusal Hemşirelik Eğt. Semp. (1997), Çevik Matbaacılık ,24-9, Kıbrıs.
- 4-Baş A (1993) Hemşirelik eğitiminde öğretmen-öğrenci ilişkisi,Atatürk Üniversitesi Tıp Bülteni 25(4),753-8.
- 5-Başer G (1994) Hemşirelikte yükseköğretim,Hacettepe Üniv. HYO Dergisi, 1(1),15-8.
- 6-Çavuşoğlu H (1988) Öğrenci hemşirelerin klinik değerlendirmeleri, I.Ulusal Hemşirelik Kongresi (1985) Bildirileri,Ege Üniv.Basımevi,297-300,İzmir.
- 7-Fadıloğlu F,Durmaz A,Şenuzun F (1996) Klinik eğitimde etkin eğitim ve uygulama için eğitimciler hangi özelliklere sahip olmalıdır? Türk Hemşireliğinde Yüksek Öğrenimin 40. Yılı Sempozyumu (1995),Ege Üniv.Basımevi,163-71 İzmir.
- 8-Pektekin Ç (1986) Hemşire öğretmenlerin özelliklerinin ve diğer faktörlerin öğrenci hemşirelerin üzerindeki etkilerinin araştırılması,I.Ulusal Hemşirelik Eğitimi Sempozyumu,130-8,İstanbul.
- 9-Pektekin Ç (1990) Hemşirelikte öğretim-öğrenim süreci,Hemşirelik Bülteni, 4(17),43-5.
- 10-Rotem A,Abbatt FR (1998) Sağlık personeli yetiştiren eğitimciler için öz-değerlendirme rehberi: Nasıl daha iyi bir öğretmen olunur? Çev.Ayla Bayık,Ege Üniv. Basımevi,İzmir.
- 11-Ulusoy MF (1987) Hemşirelik esasları dersinin klinik uygulamalarında genç öğretmenler için bir rehber,Türk Hemşireler dergisi,37(4),18-23.
- 12-Uyer G (1986) Üniversitede hemşirelik eğitimi,THD,36(4)15-8.
- 13-Uyer G (1992) Hemşirelikte klinik öğretim,Hatiboğlu yayınları,Ankara
- 14-Velioğlu P (1988) Hemşirelik eğitiminde temel kavramlar,Türk Hemşireler Dergisi, 38 (3-4),13-6.